

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Demokrasi için
tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:298, 20 Ocak 1986

GENÇLİK EKİ
II

TİP paralelinde çıkan Emek *dergisinin 9 Şubat 1970 tarihli sayısından*

Sosyalist Gençlik Örgütü'nün kuruluşu üzerine

R. Yürükoğlu

Ülkemiz, 1860'lardan bu yana, zaman zaman yoğunlaşan çeşitli öğrenci hareketleri geçirmiştir. Cumhuriyetten sonra da bu hareketler durmamış, kendi küçük burjuva sınıf ideolojileri çerçevesinde, yani Kemalizm doğrultusunda yürümüştür. Öğrenci hareketlerinin proletarya ideolojisine yatkınlık göstermeleri 1960 silahlı hareketinden sonradır. Ve Türkiye sosyalist hareketindeki yükselip alçalmalara da bağlı olarak gençlik hareketleri, çeşitli aşamalardan geçmiş, bugünkü yoğunluğunu kazanmıştır. Fakat, bugüne dek, sosyalist gençlik örgütlenmesine ilişkin doğrular tutarlı biçimde ortaya konmamış, çeşitli çevreler doğruların birinden tutarak onu en uç noktasına taşımış, bu arada öteki doğruları atlamış ve bunların sonucu olarak hareketimiz her zaman önemli zayıflıklar taşımıştır. Bu nedenle, Türkiyemizin somut durumuna geçmeden önce gençlik örgütlenmesinin genel ilkelerini kısaca özetlemede yarar umuyorum.

MARKSİST-LENİNİST TEORİDE GENÇLİK ÖRGÜTLENMESİNE İLİŞKİN GENEL İLKELER

A. Gençlik kavramı

a. Gençliğin tanımı: Gençlik ayrı bir sosyal sınıf ya da tabaka değildir. Her genç içinde bulunduğu sınıfın özelliklerini yansıtır. Sosyalistler, gençlikten, işçi sınıfı ve öteki emekçi sınıf ve tabakaların gençliğini anlar. Yalnızca üniversitelilere gençlik demek doğru değildir. Çünkü, üniversite küçük burjuva ortamıdır, kökeni, yaşaması ve genellikle gideceği küçük burjuva saflarıdır. Bu nedenle, gençliği üniversitelilerle sınırlamak, yalnızca küçük burjuvazinin gençliği gençlik sayılır demektir. Oysa her sınıf ya da tabakanın gençliği vardır. Ancak, sosyalist bir örgütlenme, kitle anlamında işçi ve emekçi sınıfların gençliğini içine alır. Bu kesimleri derleyecek eylem biçimleri koyar, onlara yönelik eylem sürdürür.

Gençliğin belirleyici özelliğinin "üretim süreci dışında" olması görüşü yanlıştır. Üretim süreci dışında olan sadece üniversiteliler değildir. Dolayısı ile böyle bir ölçüt geçerli değildir.

Görüldüğü gibi, gençlik kavramının doğru çözümlemesi sınıfsal olarak konur. Bu sınıfsal tahlil yürütülürken, aynı anda, yaş ögesi de söz konusu olur. "Bizler hem yaş faktörünü, hem de aynı zamanda genç insanların sosyo-psikolojik durumlarını gözönüne almalıyız." (A. Kamshalov, *Socialism and Youth*, "For Unity and Cohesion", Moskova 1969)

Sonuç olarak sosyalist anlamda gençlik başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakaların gençliğidir. Sosyalizmin ustalarının yazdıklarında ve dünya devrimci pratiği içinde kurulan yüzlerce gençlik örgütünde — üniversiteli örgütünde değil — gençlik kavramı böyle alınmış ve örgütler bu esas üzerine kurulmuştur.

b. Gençliğin proletarya savaşındaki rolü: Proletaryanın devrimci savaşı bütün emekçileri kapitalizmin boyunduruğundan kurtarmak, sömürünün kaynağı olan üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti ortadan kaldırmak amacını güder. Bu savaşta, henüz burjuva ideolojisi ve ahlakı ile sıkıca etkilenmemiş olan genç insanların yeri çok önemlidir. Gençliğin ana görevi üniversitelerde "Marksist beyinler yetiştirmek" değildir. Gençliğin yeri, başta işçi sınıfı olmak üzere, toplumun emekçi katlarında, sosyalist hareketin ulaştığı noktanın gerektirdiği, devrimci mücadelenin gerektirdiği eylemlerdir.

B. Gençlik örgütünün niteliği

a. Gençlik örgütü sınıfsal özü bakımından proletarya örgütüdür: Marksizm-Leninizm, sosyalist gençlik örgütünün, gençlik partisi olmadığını bize öğretiyor. Çünkü iktidara yürümez, iktidarı amaçlayan bir kuruluş değildir. Ve de gerçekleştirmeye çalıştığı kendine özgü ayrı bir programı yoktur. Ama, proletaryanın amaçlarına çalışır. Sosyalist gençlik örgütü, sosyalist devrime, proletaryanın zaferine çalıştığı için sınıfsal özü bakımından işçi sınıfının örgütüdür.

b. Gençlik örgütü sınıfsal kuruluşu bakımından yığın örgütüdür: Sosyalist gençlik örgütü, sınıfsal özü bakımından proletarya örgütüdür ama *sınıfsal kuruluşu* bakımından işçi, köylü ve öğrenci gençliğin yığın örgütüdür. Yani emekçi sınıfların gençliğini içinde barındırır. *(Bulgaristan'da Devrimci Gençlik Hareketi*, Narodna Prosveta, Sofya, 1966).

Bu sınıfsal öz ile sınıfsal kuruluş meselesinin birbirine karıştırılmaması, gençlik kavramı, gençliğin örgütlenmesi gibi konulara aydınlık getirecektir.

Bulgaristan'da verilen sosyalist kavga içinde, 1917 Sovyet Devrimi'ne dek işçi-gençlik örgütleri yer alıyordu. Bu örgütler öğrencilere ve köylü gençlere kapalı idi. Bu hata sonradan 1919'da düzeltildi. Aşağıda bu konudaki yargıyı bulacaksınız:

"Köy burjuvazisi tarafından gaddarca sömürülen ve sosyalist öğretiyi büyük bir istekle benimseyen köylü gençler hâlâ SRSDM (İşçi Sosyal Demokrat Gençler Birliği) safları dışındaydı. Parti, köylü meselesini henüz Leninistçe anlayamadığından, köylü ve işçi gençleri bir teşkilatta birleştirmeye çalışmıyordu. ... SRSDM, öğrenci ve üniversiteli gençler arasında da çalışma ortaya koymadı. İlerici öğrencilerin ancak bazıları alındı, gençlik teşkilatına... Halbuki, öğrenci ve üniversiteli gençler Bulgaristan gençliğinin hayli büyük bir kısmını teşkil ediyordu. Köylü gençler daha da kalabalıktı. SRSDM'nin başlıca işçi gençlerle çalışması, Birliğin yığınsal ve sosyal niteliğini çok daraltıyordu." (Svetana Todorava, "İşçi Sosyal "Demokrat Gençler Birliği Kuruluşu", *agy.*)

Sosyalist gençlik örgütleri, emekçi sınıfların gençlerinin mümkün olduğu kadar çoğunu da kapsamaya yönelirler. Bu, yığınsal yan örgüt olmaktan gelen bir özelliktir. Çünkü, "herhangi bir örgütün karakterini doğal ve kaçınılmaz olarak belirleyen şey, o örgütün eyleminin muhtevasıdır."(Lenin)

Sonuç olarak, işçi, köylü ve öğrenci gençler bir sosyalist örgüt çevresinde birleştirilir ve örgüt nicel anlamda olabildiğince çok sayıda üyeyi kapsar. Yani kelimenin iki anlamıyla da "dar" değil, "yığın" örgütü olur.

c. Gençlik örgütü kuruluş biçimi olarak bir yan örgüttür: Gençlik örgütlerinin kuruluş biçimi, örgütsel bağımsızlık ve tavırlarda bağımlılık olarak özetlenebilir. Yani örgüt kendi hiyerarşisine sahip olarak ve ayrı bir örgüt olarak kurulur. Örgüt bağımsızlığının amacı, gençliğin devrimci girişkenliğini arttırmak, kaba kumandacılığı ve adi himayeciliği ortadan kaldırmaktır.

Öte yandan, bağımsız olarak kurulan gençlik örgütü, proletaryanın gerçek partisine, yoksa, doğru strateji ve taktikleri ortaya koyan ve uygulayan merkeze hem stratejik, hem taktik sorunlarda bağımlıdır. Bu iki durum arasında dengeyi kurmak gerekir. Yoksa gençlik meselesi doğru olarak ortaya konamaz.

Marksizm-Leninizmde, kapitalizme karşı savaşın öncüsü, yöneticisi, ana örgütü partidir. Meslek birlikleri, kooperatifler, gençlik örgütleri vb. bu mücadele içinde "yan" örgütler olarak yer alırlar. Yan örgüt olmalarının ana nedeni iktidarı amaçlamamalarıdır. Gerçekleştirmeye çalıştıkları kendilerine özgü programları yoktur.

Ana örgüt varolsa da olmasa da, kurulacak bir gençlik örgütü, bir meslek birliği, yan örgütler olacaklardır. Çünkü, yan olma durumu, bir ana örgütün yanında olduğundan değil, yüklendiği görevlerin değişikliğindendir. Örneğin sınıf partisinin olmadığı bir durumda kurulacak bir meslek birliği yine yan örgüt olacaktır. Dünya devrimci pratiği bize göstermiştir ki, ana örgüt kurulmadan yan örgütlerin kurulamayacağı görüşü solsekter bir görüştür, kategorik ve sınırlayıcı bir görüştür.

C. Gençlik örgütünün amacı ve görevleri

a. Genel amacı: En genel olarak sosyalist gençlik örgütünün amacı, işçi sınıfına sosyalist devrimin gerçekleştirilmesinde ve giderek sosyalist toplumun kurulmasında yardımcı olmaktır. Bu en genel amacın gerçekleştirilme sürecinde örgüt, aşama aşama değişik amaçlar yüklenir.

b. Ana görevleri: Sosyalist gençlik örgütünün yukarıdaki amacı gerçekleştirebilmesi için önünde başlıca iki görev vardır:

1. Bilimsel sosyalizmi öğretmek: Bu da şu üç yolla olur:

i. Yüzyıllar boyu gelen tüm bilgileri, zararlı sınıfsal yanlarını atarak üyelerine öğretmek.

ii. Sosyalist ahlakı üyeleri arasında yerleştirmek. Bu da ancak burjuva ahlakının belirtileri ile yapılacak amansız ve sürekli bir savaş ile olabilir.

iii. Örgüt üyelerini çalışan sınıfların eylemine katmak, organik ilişkiler içine sokmak.

2. Sosyalist gençlik örgütünün ikinci görevi ise, sosyalist devrimi gerçekleştirme mücadelesinde yerini almaktır. "Gençlik, devrimi zafere ulaştırma savaşına, sosyalizmin kuruluşuna aktif olarak katılmalıdır. Burada gençlik birliğinin sadece kendisinin katılması yetmez. Onun, aynı zamanda, gençlik birliğine ön müfreze gözüyle bakan *bütün gençliği* savaş alanına çekmesi de gerekir." (Lenin, *agy*, s.8)

Marksist-Leninist teoride, gençlik örgütlenmesine ilişkin genel ilkeler özetle bunlardır.

1960 SONRASI ÖĞRENCİ HAREKETLERİ, FKF'NİN DGF'YE DÖNÜŞÜM ÇİZGİSİ

Şimdi, 1960 sonrası üniversiteli hareketini ve bu hareket içinde FKF'nin DGF'ye evrimini kaba çizgileri ile özetleyelim.

1960 sonrasında sol hareket hızla gelişerek ülke çapında

(Devamı sayfa 23'te)

Tarihsel ve güncel

Yürükoğlu yoldaşımız bu yazıyı 1970 yılında yazmıştır. Yazının hem tarihsel, hem güncel önemi olduğu için yazıyı aynen basıyoruz.

Yazının tarihsel önemi vardır, çünkü 1960 sonrasında ilk kez bu yazıyla gençlik konusunda doğru bir sınıfsal yaklaşım getirilmiş, gençlik örgütlenmesi ilk kez bu yazıda Marksist-Leninist açıdan ele alınmıştır.

Çek-al'da yer alan açık oturumun geçen ekimizde çıkan bölümünde de belirtildiği gibi, 1960 sonrasında gelişen gençlik hareketi son derece yiğit, militan bir hareketti ama çeşitli ciddi yanlışlar taşıyordu. Gençliğin rolünü doğru göremiyordu. Gençlik partisi gibi fikirleri vardı. Antiemperyalistliği Kemalist tondaydı. Bu yanlışlara karşı TİP çevrelerinde yaygın olan eleştiriler ise yalnızca öğrencileri içerecek ve militan bir eylem falan yapmadan, yasalara saygılı, "efendi" bir "gençlik" örgütlenmesiydi.

Bu koşullarda yoldaşımızın yazdığı yazı 1960 sonrasında ilk kez doğruları koydu ve her iki yanlış uçta da önemli etkiler yaptı. Devrimci gençler arasında o zamana dek sorguya çekilmeyen bazı uygulamaların tartışılmasını getirdi. TİP'in genç kadroları arasında ise, gençlik sorununun da ötesinde, TİP'in reformist çizgisine karşı ciddi tepkiler doğurdu, ayrışmaya neden oldu. Ayrışma, gençlik örgütlenmesini aştı ve TİP-TKP temelinde gerçekleşti. Yoldaşımız 1970'de TKP'ye girdi.

Bu yazıdaki fikirlerin burjuva çevrelerde de sonuçları oldu. Şöyle ki:

İşçi hareketi hızlı bir yükseliş içindeydi. Nitekim bu yazıdaki fikirlerin tartışılmaya başlandığından sonra 1 yıl içinde 15-16 Haziran ayaklanması oldu. Öte yandan gençlik hareketi de yükseliyordu ama doğası gereği, aynı zamanda yanlışları da kendi başını yeme düzeyine doğru ilerliyordu.

Tam böyle bir ortamda bu yazı, gençlik hareketi üzerinde iyi ve gözleri işçi hareketine döndüren bir etki yapınca, burjuva çevrelerde de ciddi bir rahatsızlık ortaya çıktı. Yoldaşımız için o zamanlar 1960 sonrasında ilk kez, sosyalist, devrimci falan değil "komünist gençlik lideri" sözleri dolanmaya başladı. Ve silahlı faşist çeteler yoldaşımızın peşine salındı.

12 Mart gençlik hareketi düzeyinde bir süreci kesintiye uğrattı. Ama bu arada TKP'ye yöneliş başladı, 1973 atılımı oldu. Gençlik hareketi düzeyinde kesintiye uğrayan süreç 1976'da yeniden canlandı. Bu en güzel İGD'de somutlandı.

Partide doğan oportünizm İGD deneyiminin de eksik-yanlış yanlar taşımasına neden oldu. 12 Eylül ile bu süreç de kesintiye uğradı. Şimdi gençlik örgütlenmesi yeniden gündeme geliyor. Ve bakıyoruz 1970'de yazılmış bu yazı, anlayışı vermek açısından bugün yine çok büyük yarar, güncel önem taşıyor.

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Demokrasi için
tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:298, 20 Ocak 1986

İGD'nin 10. kuruluş yıldönümü nedeniyle, çoğunluğu yıllarca İGD'de çalışmış yoldaşların katıldığı açıkoturumun ikinci bölümünü yayınlıyoruz. Bu bölümde Yürükoğlu yoldaşımızın sözleri de yer alıyor. Açıkoturumun amacı İGD'nin yaptığı çalışmaları değerlendirmek, çalışmaların doğru ve eleştirilecek yönlerini ortaya koymak, hataların nereden kaynaklandığını vurgulamak ve genel olarak gençlik hareketine ışık tutacak sonuçlara varmaktır. 1986 Türkiye'de gençlik hareketinin, gençlik örgütlenmesinin yükseleceği bir yıl olacaktır.

İGD ve gençlik örgütlenmesi – II

Cihan Dereli: Bana öyle geliyor ki, İGD, ortacı bir konumda da olsa, doğruların yanında yanlışlar da yapsa, MC hükümetinin yıkılıp CHP ağırlıklı hükümetin kurulmasına kadar iyi şeyler yaptı. "Yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisine uygun çalışmalar yaptı. 1 Mayıs 1977 saldırısının hemen ardından bu hükümetin kurulmasıyla, izlenen siyasette önemli bir değişiklik oldu. Bir anlamda bir dönüm noktası oldu. İGD, devrimci potansiyeli pasifize edici, geriye çekici bir işlev görmeye başladı. Doğru bir belgi olan "yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisi, 1979'larda, artık "alanlarda kalan bir hoş seda" haline gelmişti.

Anti-faşist mücadele konusunda ben de bir örnek vermek istiyorum. Silahtarağa örneği. Bu bölge hepimizin bildiği gibi işçi sınıfının devrimci geleneklerini yoğun bir şekilde barındıran bir bölgedir. Aynı zamanda faşistlerin de yoğun olarak örgütlendiği bir bölgedir. Ama gelin görün ki bu bölgenin kalbi diyebileceğimiz Demirdöküm'de faşistler değil Maocular hedef gösterilmiştir.

Bir de eğitim konusu üzerinde durmak istiyorum. İGD'de toplanan, onun çevresinde savaşan onbinlerce gence sistematik bir eğitim uygulandı mı? Bu gençlere Marksizm-Leninizm adına ne verildi? Benim bildiğim kadarıyla İGD'nin düzgün bir eğitim siyaseti yoktu. Gençlere taşınan da yalnızca kısa erimli çıkarlara göre saptanan oportünist siyaset, siyasetçilik oldu.

Gib-Der konusuna gelince. Gib-Der giyim işçileri arasında, işçiler tarafından kurulan bir dernekti. Doğal liderleri vardı. Çalışan, iş yapma azmiyle dolu bir kadrosu vardı. Sonra ne oldu? İGD bu derneğe girdi. Yöneticilerinin kimine Maoist, kimine kariyerist dedi. Ve yaptığı tam bir likidasyon oldu.

Murat Yavuz: İGD'nin partiden ayrı, kendine özgü bir dünya görüşü yoktu. Gençlik örgütüydü. TKP'nin dünya görüşü aynen ona yansıdı. Yoldaşların değindikleri dernekçi anlayış olsun, legal eylem anlayışı olsun, afişlemede vb. takınılan tutum olsun hepsi buradan kaynaklanıyordu.

İGD ilk başta, demokratik, anti-emperyalist ve anti-faşist gençlerin en yığınsal, demokratik örgütü olma iddiasıyla ortaya çıktı. Demokratik örgüt deniyordu ama bu demokratikliğin sınırları o kadar dardı ki, TKP dışındaki solu hiçbir şekilde içine almıyordu. TİP, TSİP vb.ye karşı tutum farkı vardı ama o zamanlar onları bile kapsamıyordu.

Örgütün demokratik yığın örgütü yapısı olmadığı halde demokratik yığın örgütü olma iddiası vardı. Bu son derece geri, sağ, yığın kuyrukçusu, pasif bir siyaset getirdi. En geniş kalabalık toplayabilecek demokratik istemleri pasifist yöntemlerle savunmak ve bu noktada durmak, hatta bu istemleri geri çekici davranışlar içine girmek İGD'nin izlediği siyasetin özü oldu. Yığınsallaşmanın yolu budur sanıldı.

Bunun sancısını hepimiz çektik. İGD içinde çalışmak istediğini söyleyen gençlere TKP'nin programını kabul etmesi şartı koşuyorduk. Bir demokratik yığın örgütünün böyle çalışmaması gerektiği söylendiğinde verecek cevabımız olmuyordu.

Eylem birliği belgisi de böyleydi. Eylem birliği, eylem birliği diyorduk ama eylem birliği yapmaya yanaştığımız örgütler İGD'yle aynı görüşleri paylaşan örgütlerin dışına çıkmıyordu. Başka görüşten örgütlerle, özellikle dışımızdaki devrimci örgütlerle eylem birliği çabası hiçbir zaman olmamıştır.

İGD işçi ve köylü gençliği de örgütlemek üzere yola çıkmıştı ama ne yazık ki İGD ağırlığıyla öğrenci gençliğin

örgütü oldu.

İGD'nin tüm olumsuzluklarına rağmen devrimci harekete katkıları olmadı mı? Tabii oldu. Yoldaşlar belirttiler, ben girmeyeceğim ama İGD birşeyler yapmamış olsaydı, biz de burada olmayacaktık.

Son olarak şunu belirtmek istiyorum ki İGD'yi eleştirirken sürekli TKP'nin başını tutmuş oportünizmin etkisini vurgulamak zorundayız. Herşey aslında oradan kaynaklandı.

Ömer Çakıcı: Benim İGD'nin iç işleyişi konusunda çok bilgim yok. İGD'nin çalışmalarını dışarıdan izledim. Ama genel olarak anti-faşist mücadelede yeterince yer alabildiğini söyleyemem. Devrimci durum koşullarında İGD anti-faşist mücadelede militan bir şekilde yer alabilseydi en güçlü örgüt olurdu.

İGD lise düzeyinde en yığınsal örgüttü, üniversitede o kadar değildi. Sonra bir Çırak-Der örneği var. İGD yaygın bir şekilde örgütlenmişti. Yaygın bir şekilde örgütlenmesi, hemen her yerde şubeler açabilmesi takdir edilecek bir yönüdür. Ama bu yaygınlığına rağmen İGD faşistlerle kavgaya yeterince girmiyor, sol içi kavgalarda ise genel olarak yenik düşüyordu. Bu örgütlenmesinin de önünü tıkadı.

İGD'nin yaygınlık kazanmasının bir nedeni partinin güçlenmesidir, fikirlerinin yayılmasıdır. Bir yönü de özverili militanların çalışmasıdır.

Devrimci durum koşullarında, dernek binasında çalışma temelinde sağlıklı bir gençlik örgütlenmesi yapılamaz. Gençlik bulunduğu yerde örgütlenir. Mahallede, okulda, kavganın içinde örgütlenir. Mahallede faşistlerle kavgaya girmeyen insan dernekte oturup gençliği örgütleyemez. Faşistlere karşı savaşan İGD'liler başka gençlik örgütleri üyeleri arasında, İGD'li olmalarına rağmen sempati toplamıştır. Onlar için "İGD'lidir ama militandır, kavgaya girer" derdik.

Mitinglerde olsun, toplantılarda olsun İGD'nin dikkat çeken bir yönü, örnek sayılabilecek bir yönü marşları çok iyi söylemeleriydi. Diğer devrimci akımlar arasında bu yön "İGD'liler iyi şarkı söyler" diye alaya alınırdı. Ama bence bu çok yanlış bir tutumdu. Marşları bilmek ve militanca söylemek, ajitasyon açısından önemlidir.

Gülen Erdilek: Önce ayrışma döneminden söz etmek istiyorum. Ankara'da menşeviklerle kavga sürerken, biz duvar yazılamalarında kendi belgilerimizin altına İGD — *İşçinin Sesi* imzası atıyorduk. "IGD asıl biziz" kavgası veriyorduk. Buna çok kızıyorlardı, "böyle yazılama yapacaksanız *İşçinin Sesi* imzası atın" diyorlardı. Biz İGD — *İşçinin Sesi* atmayı sürdürüyorduk. Bence bu tutumumuz doğruydu. TKP'ye olduğu gibi, gençlik örgütüne de ancak *İşçinin Sesi*'nin savaşkan siyasal çizgisi yakışır.

Yoldaşların dediği gibi, devrimci durumun hızla yükselmesi karşısında İGD merkeziliğini koruyamadı. Dolayısıyla bölgelerde vb. farklı tutumlar, eğilimler ortaya çıktı. Sonunda da biz ortaya çıktık. İGD'nin kuşkusuz olumlu yanları katkıları vardı ve biz ilk çıkışımızda "İGD biziz" derken bunlara sahip çıkıyorduk, hâlâ da çıkarız.

İGD, Komünist Partisi'ni izleyen bir gençlik örgütüydü. Başına gelen tüm belalar da maalesef bu yüzden geldi ama bu, partiyi değil yanlış bir hattı izlemekten kaynaklandı. Yapılan şey doğrudur. Gençlik örgütü komünist partisini izlemelidir.

Fatma Yılmaz: Gülen yoldaşın söylediği şeyler arasında ilginç bir nokta var. Biz gerçek İGD'lilerdik. İGD'nin farklılaşan kadrolarının gerçekten komünistleşen kesimiydik. Belki o zamanlar yazılamalarımızın altına İGD imzası atmamızı yadırgayanlar olmuştur ama bu tutum ayrı bir anlam ifade ediyordu.

Yoldaşlar bir de faşistlerden çok diğer sol örgütlerle karşı karşıya geldik dediler. Yoldaşlara katılıyorum. İGD bu konuda savruldu. Ama diğer sol örgütlerle karşı karşıya gelme yalnızca İGD için değil tüm örgütler için de geçerlidir.

İGD'nin bıraktığı gelenek sorununa gelirsem, biz neden İGD'liydik sorusunu sormak istiyorum. Başka bir örgüt yoktu ondan mı İGD'liydik? Çok kör olduğumuzdan mı İGD'liydik?

Tüm yoldaşların konuşmalarından da anlaşılıyor. Çok belli ki diğer örgütlerden bir farkı vardı da ondan İGD'liydik. "Yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisi bir anlam ifade ediyordu. Ondan İGD'liydik. Gençliğin savaşımını işçi sınıfının savaşımına bağlama gereğini ifade ediyordu. Bir zamanlar İGD hareketinde yer almış herkes üzerinde herhalde bu belginin önemli etkisi olmuştur. Sonra İGD'nin gençlik örgütünü partiyle bağlama konusunda önemli katkısı olmuştur Parti geleneği diye bir kavramı gençliğe taşımıştır. Enternasyonalizm kavramını da gençliğe İGD aşılamıştır.

Diğer devrimci gençlik örgütlerine bakarsak bunu daha iyi anlayabiliriz. Evet onlar dövüşüyordu. Ve biz İGD'nin pasifliğinden ezilik duyuyorduk ama bu hareketlerin zaafları daha da fazlaydı. Partileri, parti kavramları yoktu. Partisi olanlarda da komünist partisi kavramı yoktu. Oportünist etkilerin İGD çevresinde yarattığı toz-duman içinden bu olumlu noktaları ayırabilmekteyız

Hüseyin Demir: Yoldaşların söylediklerine bir-iki şey de ben eklemek istiyorum.

İGD kuruluşundan belli bir döneme kadar, aynı belgilerin kullanılmasına rağmen fazla bir güç kazanamadı. Bunun bir nedeni bence, çalışma alanlarının içinde olup olmama sorunuyla bağlıydı. Bir de örgütlenme yapan kadroların bu sınavı başarıyla vermemeleri söz konusuydu Bu açıdan, GSB'nin İGD'ye katılmasının örgüte önemli bir ivme kazandırdığını söylemek gerek. GSB'den gelen kadrolar arasında sağ unsurlar da vardı, soldan gelenler de. Bu ikinci gurup insanlar İGD'nin gelişmesine önemli katkıda bulundular.

Gene Zonguldak'ta buna benzer gelişmeler oldu. Yerel bir örgütlenmeden kopan insanlar İGD'yi kurdu.

Afişleme konusunda ben de birşeyler söylemek istiyorum. Nazım Hikmet afişlemesi öncesinde bize, CHP milletvekilleriyle konuşulduğu, polise düşüldüğü takdirde fazla birşey yapılmayacağı garantisinin alındığı söylenmişti.

Bir başka nokta, biz forumlarda vb. konuşacağımız zaman başka hareketler bizim konuşmamızın etkisi azalsın diye, "şimdi Sovyetler Birliği'nin sesi konuşacak" derlerdi. Biz bundan gocunmadık, şimdi de gocunmayız. O zamanlar Sovyetler'in yanlış yönlerini, Türkiye devrimine yaklaşımlarını bu kadar net görmüyorduk ama içimizde Sovyet sevgisi o zamanlar doğdu. Bence bu İGD'nin olumlu bir yönüdür. Enternasyonalizmi çarpıtıyordu ama bu kavramı Türkiye gençliğine taşıdı.

İGD konusunda partinin oportünizmine, oportünizme vurmak gerek. Nasıl biz komünist partisiyle değil, oportünizmle mücadele ettiysek, İGD konusunda da benzeri bir durum var. Biz komünist partisi diye birşeyle mücadele ettik mi?

Parti kavramına gelince. Kuşkusuz İGD, bizlere parti kavramını taşıyan örgüt oldu. Gençliğin partiye inanmasını sağlamak, partinin gerekliliğine inanmasını sağlamak iyi birşeydir. Ama partiye girdikten sonra da bu inancın sürmesini sağlayabilmek gerek.

Partiye girdikten sonra, uzun süre çalıştığım sekreterimin bana yol gösterdiğini hatırlamıyorum. Ne zaman ki

ayrışma dönemi geldi, sekreterin yetersizliğini "gördüler", yerine başkası geldi. Onun görevi *İşçinin Sesi* hareketini ezmekti. Bana şunu şöyle yapacaksın diyen ilk sekreterim o oldu.

Düzenli parti toplantısı yoktu, hiçbir şey yoktu. Bence İGD'nin parti konusundaki olumlu katkıları, parti yapısının o günkü bozukluğuyla bağlı olarak çok soyut kaldı. Türkiye ortamında partiye duyulan gereksinimin nesnel bir yansıması oldu. Hepimiz *İşçinin Sesi* hareketine katılırken düşündüklerimizi hatırlarsak, bunda doğru bir parti çalışmasına duyduğumuz özlemin ne kadar büyük rol oynadığını anlarız.

Özellikle bazı devrimci hareketlerin gösterdiği militan anti-faşist ve militan anti-emperyalizm gibi yönlere tabii sahip çıkacağız. Ancak İGD'nin bizim için başka bir anlamı var. İGD'nin özel bir anlamı var. İGD bizim gençlik örgütümüzdür.

Bir de anti-faşist mücadele konusu var. Yoldaşlar İGD'nin anti-faşist mücadeleye ortama göreceli olarak yeterince ağırlık vermediğini söylediler. Bir yanlış anlama olmasın, bu söylenenler İGD anti-faşist mücadeleye hiç katılmadı gibi bir sonuca varmasın diye ben de işin öteki yönünü vurgulamak istiyorum.

İGD anti-faşist savaşımda yer aldı. Evet *İlerici Yurtsever Gençlik*'in sayılarını açtığımızda anti-faşist savaşımla ilgili somut fazla birşey bulamayız. Dernek haberleri vb. çoktur. Ama hayatın içinde İstanbul'da olsun, Ankara'da olsun, başka yerlerde olsun birçok İGD'li antifaşist mücadele içinde şehit düştü. Devrimci gençlik hareketi onların anısını yaşatacaktır.

Bir de yapılan doğru, militan eylemlerin İGD içinde nasıl etkili olduğuna bir örnek vermek istiyorum. Parti, İstiklal Marşı'na karşı Enternasyonal'i söylememize karşı çıktı, bizleri Troçkist, goşist vb. olmakla suçladı ve bunu yayın organlarında da yazdı. Ankara'da omuz omuza savaştığımız birçok yoldaş, buna rağmen yaptığımızın doğru olduğunu, ve bu konuda bastığımız bildirinin dağıtılması gerektiğini kabul ettiler.

Demek istediğim İGD'de gençliğin militan havası vardı. Ama partideki oportünizmin yığınlar üzerinde yarattığı güvensizlik havası İGD'ye de yansıdı.

Biz oportünizmin kırdığı güveni yeniden nasıl kurarız? Bence, devraldığımız doğru gelenekleri hayata geçirerek, insanlara İGD'de biz bunlar için çalışmıştık, ama menşevikler bunu engellediler diyerek.

Muzaffer İstanbullu: Ben de gelenek konusuna değineceğim. Başta da söylediğim gibi İGD'nin "yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisi başlıbaşına önemli bir gelenektir. İGD, Türkiye Komünist Partisi adının öğrenciler arasında, işçiler arasında, köylüler arasında duyulmasını sağlamıştır.

İGD işçi sınıfının yolundan yürümeye çalışan bir örgüttü. Ama partideki oportünizm işçi sınıfının, dolayısıyla İGD'nin de yolunu bulandırdı. Eğer farklı bir parti siyaseti izlenmiş olsaydı, sonuç başka olacaktı. Yarın bu derslerin ışığında, ortaya çıkan oluşum farklı olacaktır.

İGD'nin dergisi çıkarken, adına bir "devrimci" sözcüğü bile katmadılar. *İlerici Gençlik* konulacakken, TİP'le birlikte gazeteyi çıkaramayınca, Ahmet Muthar Sökücü'nün bulduğu çözüm "Yurtsever" sözcüğünü eklemek oldu. Bu sözcüğü koyan anlayışla bağlı olarak, *İYG*'nin ikinci ya da üçüncü sayısında, "ordumuz, halkımızın ayrılmaz bir parçasıdır" diyen bir yazı çıkmıştı.

Biz, 30-40 kişi gidip bu konuyu Ahmet Muhtar'la tartıştık. Dernek Aksaray'daydı o zaman. Hatta derneği basıyorlar diye laf da çıkardılar. Tartışmada şunu savunuyorlardı: "Ordumuz, milli ordudur. Tabii ki savunacağız kardeşim." O tartışma içinde bize hak veren, sonradan Diyarbakır'da öğretmenlik yaparken vurulan Mehmet yoldaş vardı. "Haklısınız, ordu burjuva devlet aygıtının bir mekanizmasıdır" demek zorunda kalmıştı.

İGD'nin tarihini kanımca şöyle özetleyebiliriz: 1976 Mayısında İGD şahlandı, 1977'de durakladı, 1978'de ise gerilemeye başladı. 1979'larda parti MK'nın komsomol kurma kararı olduğunu duymuştuk. Baştan federasyon kurma amacı konmuştu. Eğer federasyon yerine

1970'e gelirken doğan gençlik hareketi SGÖ ile filizlenmeye başladı. "Gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur" ve "işçi-öğrenci-köylü gençliğin bir çatı altında toplanması" anlayışları SGÖ ile geldi. İGD gerçekte SGÖ'nün bıraktığı yerden başladı.

komsomol kurma kararı gerçekten aldılarsa, 1979'da *İşçinin Sesi* çıkınca, İGD'ye hakim olabilmek için almışlardır. Böyle ciddi sorunları vardı. Yıllarca biriken parti anlayışı, partiye bağlılık bu uğurda, yani *İşçinin Sesi*'ne karşı kullanılmak istendi.

İGD "işçi sınıfının yoluna" bağlıydı ama parti işçi sınıfının yoluna bağlı kalmayınca İGD de pusulayı şaşırdı. Pasifizmin, oportünizmin adı "işçi sınıfının yolu" oldu, gerçekte işçi sınıfının yolu olan devrim ise "goşistlerin", "anarşistlerin" serüveni(!) gibi ele alındı.

Bugün dönüp şöyle bir etrafa bakarsak görüyoruz ki, gençlik dergileri KGB diye birşey çıkarmışlar: Katılım, Gelişim, Barış. Bütün oportünistler, hepsi bunu savunuyor. Bakıyoruz, işçi sınıfı politakası yok oldu, o yola bağlılık belgisi geriye kaydı. Savunmamız gereken gelenekler vardır!

Doğruyu yanlışı ayıklayıp, doğruyu savunmak yanlışı atmak gerek. Örneğin Silahtarağa'da dövüşenler, Maocular a karşı dövüştüler. Dövüşün faşistlere değil de Maoculara karşı olması yanlıştı. Ama onlar oraya, günlerce yemek yemeden, içmeden, işçi sınıfının partisi yolunda dövüşmek için gittiler. Yanlışı oportünizme, doğrusu gençlere aittir. Oportünizm özellikle yaptı bunları. Neden? Gençliği Gurka gibi, belirli bir siyasetin kendi işini gördürdüğü kadrolar olarak kullanırken, aynı zamanda onun devrimci, militan özünü boşaltmak için.

Ben geleneği sadece İGD'den çıkacağını düşünmüyorum. Ama İGD ile aynı dönemde birlikte var olmuş öteki gençlik örgütlerinin hangisi devrimci geleneğe İGD kadar katkı yapmıştır? Ben bunu bir İGD'li olarak söylemiyorum. Yakın tarihi değerlendiren bir komünist olarak söylüyorum.

İGD hareketinin en önemli yönü, işçi sınıfının yolundan gitme parolasını yaygınlaştırmak idi. Bu bence çok önemli. Bunu günümüze nasıl uyarlarız, nasıl hayata geçiririz konusu önümüzde duruyor. Partinin başını tutan oportünizmin politikası gençliğe yansımışsa bunu eleştirmek lazım. Yoksa partiye bağlılığı, özverisi açısından İGD'li kadrolar eleştirilemez.

Hatice Duman: Muzaffer yoldaşın dediği, "gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur" fikrinin önemini, sanıyorum herkes kabul ediyor. İGD'nin dört elle sarılınması gereken birinci yönü buysa, ikincisi de örgütlenme ilkesi, yani işçi-köylü-öğrenci gençliğin bir çatı altında toplanması yönüdür.

Ancak kadroların özverili, çalışkan olduklarını, fedakarca çalışmış olduklarını özel olarak vurgulamak bence gereksiz. Gençlik içinde bir çalışma yürütülüyorsa bunun kadroları da olmak zorundadır, kadroların da çalışkan, özverili olması tanımı gereğidir zaten. Kaldı ki ben İGD'nin böyle kadrolarının az olduğunu düşünüyorum. Özellikle mahallelerde, faşist işgalin olduğu birimlerde İGD'nin bu kadro sıkıntısı gözle görülür bir haldeydi. Bence bu yönleri de aynı

anda vurgulamak önemli. Çünkü İGD ancak böyle, bütünlük içinde ele alınabilir.

Ali Gerçek: İGD açısından bakınca, gençlik hareketinin, Türkiye'de en azından Dev-Genç pratiğinden sonra olması gereken savaşkanlık düzeyinden başlatılmadığını görebiliriz. Bu yine o günkü TKP yönetiminin legalizmiyle, oportünizmiyle bağlıdır.

Bize CHP iktidara geldiğinde TKP legale çıkarsa 14-15 tane CHP milletvekilinin TKP'ye geçeceği söylendi. İsim bile veriliyordu. Örneğin Süleyman Genç'in ismi geçiyordu. Bizim kafamıza hep bu legalist fikirler sokuldu. Amaç legale çıkmaktı. Şunu görmek gerek ki İGD bu amacı gençlere götürmede de başarılı oldu.

Ama ne oldu? İGD'de *İşçinin Sesi*'nin ortaya çıkmasından önce de militan olanlar, faşistlere karşı mücadelede önde olanlar vardı. Bir tatminsizlik vardı, ne olacak kaygısı büyüyordu. Bir bekleyiş vardı. İşte bu militan kesimle, *İşçinin Sesi*'nin fikirleri üstüste düştü.

Sonra benim sosyalizme, Sovyetler Birliği'ne çok büyük sempatim vardı ve azalmadı. Ama İGD'de sempatisi azalanları gördüm. Hep "Sovyetler Birliği'nde ne kadar iyi bir yaşam olduğu" anlatılıyordu, ama bunlar yaşamın içinde ters etki yapıyordu. Sovyetler Birliği'nin yalnızca bu düzeyde reklamcısı olmak birşey getirmiyordu. Sovyetler Birliği'ne bakışı herşeyden önce iyi bir ideolojik temele oturtmak gerekiyordu.

Yani oportünizmin etkisi yüzünden İGD'nin iyi yönleri hep kof, eksik, yanlış yönlerle birlikte çıkıyordu. Bunları iyi ayıklamak gerekir.

Fatma Yılmaz: İGD'nin yanlışıyla doğrusu ana ağırlığıyla yaşam içinde bizim ayrışmayla ayıklanmaya başlamıştı. İGD — *İşçinin Sesi* imzası bu açıdan anlamlıydı. Eğer yanlış hatırlamıyorsam, bu imzayı kullanmak bize bir direktif olarak gelmişti. Zaten gazeteden de hatırladığım kadarıyla, gençlik örgütlerine sahip çıkma kararı açıkça ifade ediliyordu. İGD'de başlayan ayrışmanın tamamlanmasına zaman kalmadı.

Gülen Erdilek: Fatma yoldaşın dediği gibi İGD — *İşçinin Sesi* imzası bize direktif olarak gelmişti. Bu imzayla, İGD biziz diyorduk.

Ayrışmadan önceki dönemde, İGD gençlik hareketini çok hızlı bir şekilde arkasında topladı ve bir müddet götürdü. Ben ilk İGD'ye geçtiğim zamanı hatırlıyorum, herkesin dilinde Etlik Lisesi vardı. "Etlik lisesinde İGD direniş yapmış" herkes bunu konuşuyordu, "gördün mü, İGD savaşıyor" deniliyordu. Yani savaşılan yerler vardı ki İGD bunca genci arkasında topladı. Ama sonradan gidiş durakladı, hatta geriledi.

Cihan Dereli: Gerçekten de İGD giderek gençliği bir çatı altında toplayamaz olmuştur. Değerlendirmemiz gereken bir yön de budur. Yani İGD'nin gençliği bir çatı altında toparlayamamış olduğu platformdur. Yığınsal olsun diye bir süre ideolojik ödün verildiği halde, İGD'nin neden çok daha yığınsal bir gençlik örgütü olamadığı sorusunu ele almak gerekir.

Ömer Çakıcı: İGD döneminden önce bir ADYÖD, AYÖD olayı vardı. Bundan bir sene sonra herkes kendi derneğini kurma yoluna gitti. İGD de o süre içerisinde kuruldu. Artık herkesin bir derneği vardı. Buna rağmen İGD tüm gençliği kucaklamaya çalışabilirdi. Bunun yerine, daha çok ayrılmaya yöneldi. İGD'nin katı bir tutumu vardı. Amacı kendi çerçevesindeki gençliği örgütlemek olduğuna göre İGD'lilerin gençliğin arasına girmesi gerekirdi.

Deniz Gür: Bir AYÖD olayı vardı. Önceleri bu yapıya ayakları çok havada eleştiriler getirilerek girilmedi. Fakat sonradan AYÖD'den Kurtuluş'un, Halkın Kurtuluşu'nun ayrılmasıyla birlikte İGD "biz bunu önceden gördük, biliyorduk böyle olacağını" dedi ve bu 1976 sonrasında İGD'nin epey genç toparlamasında önemli bir etken oldu.

Murat Yılmaz: İGD'nin çıkış noktasında federasyon hedefi vardı. Yazılı belgelerden bunu izlemek mümkün. Ancak başta da söylediğim gibi, açık değildi, sağ sekterdi. Ancak İGD'yi İGD yapan iki önemli faktör var: "Yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisi ve gençliği işçi-öğrenci-köylü gençlik olarak bir çatı altında toplamak niyeti. Bu ikisinin dışında sağ anlayış, pasifizm, legalizm vardır.

Hüseyin Demir: Türkiye'de gençlik hareketi, belli bir döneme kadar yığınsal bir niteliğe kavuşamadı. Ama buna rağmen gençlik hareketinin tarihinde bazı önemli çıkışlar vardır. Örneğin 1920'de Türkiye'de bir bildiri dağıtılıyor ve bildiride, Nobel Barış Ödülü'nün Lenin'e verilmesi öneriliyor. Bunun dışında 1920'lerde ve sonradan yapılan komünist tevkifatlarında, tutuklananların çoğu gençtir.

Gençlik hareketinin ilk yığınsallaşmaya başlaması oldukça geri bir temel üzerinde oldu. 1960'da, DP iktidarının yıkılmasında gençliğin, özellikle öğrenci gençliğin etkin olduğunu herkes kabul eder. Bizim buradan çıkaracağımız tek sonuç, yığınsal bir temele oturduğunda, gençlik hareketinin ne denli etkin olabildiğidir.

Nitekim bunun daha güzel örneğini 1960 sonrasında yaşadık. Özellikle Amerikan emperyalizmine karşı, savaşkan bir öğrenci hareketi yükseldi. Yer yer onbinlerce gencin sokaklara döküldüğünü, şehitler verdiğini biliyoruz. Ancak bu hareket de ulusçu belgiler kullanıyordu, işçi nitelik taşımıyordu ve gençlik partisi gibi hayaller barındırıyordu. 1970'e gelirken doğru gençlik hareketi SGÖ ile filizlenmeye başladı. "Gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur" ve "işçi-öğrenci-köylü gençliğin bir çatı altında toplanması" anlayışları SGÖ ile geldi. İGD gerçekte SGÖ'nün bıraktığı yerden başladı. SGÖ'nün doğrularını daha da yığınsallaştırdı. Ama oportünizm yüzünden, İGD'nin bu işlevi yarıda kaldı.

Sağ anlayış, işçi-köylü-öğrenci gençlik hareketini açıkçası CHP'ye TKP konusunda olumlu adımlar attırmak için güçlü bir koz olarak gördü. Menşevik yönetim, İGD'yi CHP ile pazarlıkta bir koz olarak kullanmıştır. Bununla bağlı olarak İGD'de bir dizi olumsuz özellik de ortaya çıkmıştır ki bunların ayıklanması gerekir. Bugün İGD'nin yanlışlarını da geride bırakan bir gençlik hareketi gereklidir.

Muzaffer İstanbullu: Ben önce AYÖD, İYÖD meselesine dönmek istiyorum.

Bu örgütler o dönemde Cephecilerin kurmaya çalıştıkları yüksek öğrenim dernekleri olarak ortaya çıktı. Dar bir anlayışla, içine sadece Cephecileri alacak bir örgütlenme olmaya çalışmıştı. Ankara'dakini ben bilmiyorum ama İstanbul'dakini çok iyi biliyorum. İstanbul Yüksek Öğrenim Derneği, kuruluşunda bu amaçla ortaya çıktı ve ilk çıktığında sağ Cepheciler ve sol Cepheciler olarak ikiye ayrıldı.

Bu örgütler gerçekten üniversite gençliğini temsil etmiyorlardı. Daha ziyade Mahir Çayan ve THKP-C çevresinden kalmış ikinci dereceden kişileri örgütlüyorlardı. Dolayısıyla bu örgütlenme içine zaten başka hareketler giremiyorlardı. Sonra bu örgütlenme Birleşik Dev-Genç oldu, sonra Karadeniz, Akdeniz ayrıldı, Kurtuluş çıktı, vb. Yani İGD'liler olarak böyle bir örgütlenmeye girilmemesi yerindeydi, bu yığın örgütü olup da girilmemiş olunsaydı, gerçekten hatalı olurdu.

Yani yarın, öbürgün yine aynı şekilde olsa, varolan dernekler neyi temsil ediyorlar, ona bakarak değerlendirmek lazım. Yoksa bir fraksiyonun tek başına sahiplendiği bir derneğe girmek, herhalde fazla bir anlam taşımayacaktı. O zamanki İlerici Gençler Derneği'nin çıkışına bu açıdan yaklaşmak lazım.

İGD adına sahip çıkacak mıyız? Bilmiyorum kimsenin kafasında böyle bir soru var mı ama, ben yine de yanıtlamak istiyorum. Bu soru, TKP'nin adına sahip çıkacak mıyız sorusu gibidir. Bakarsak Türkiye komünist hareketinin de birtakım zaaflar taşıdığını görüyoruz. Oportünistler uzun bir süre likidasyon yapmışlar ama buna rağmen, biz TKP bizimdir diyoruz ve bu anlayışı kuşaktan kuşağa komünizm savaşımı verenlere geçireceğiz. TKP'nin geçmişinde de beğenmediğimiz çok yön var ama beğensek de beğenmesek de bu bizim geçmişimiz. Beğenmediğimiz, doğru olmayan yanları da açıkça söylüyoruz. İGD'nin de böyle bir durumu var. Hem bizim olduğunu, hem de yanlışlarını açıkça söyleyeceğiz. Bence tarihi gözden geçirirken işçi sınıfının amaçları doğrultusunda kurulan örgütleri en çok dikkate almalıyız. Bunların pratiğini içindeki oportünist yanları ayıklayarak, bunlara geçmişten geleceğe doğru bir köprü vazifesi gördürebilmeliyiz.

Şimdi bugüne ilişkin bazı şeyler eklemek istiyorum.

İşçinin Sesi hareketi olarak, Leninci komünist bir hareket olarak, bizi diğer siyasetlerden ayıran tek şey var: Burjuvaziye karşı olan tavrımız. Bu hem işçi sınıfının diğer örgütleri, hem gençlik hareketi vb. için geçerlidir.

Şimdi biz yine işçi sınıfının yolunda bir gençlik, işçi-köylü-öğrenci gençlik örgütlenmesinin bugünden tohumlarını atabilmek için *İşçinin Sesi*'nin konuyla ilgili görüşlerini açmalıyız. Bugün somut durum nedir? Bu dönemde nelere ağırlık vermeli, hangi somut sorunlardan hareket etmeliyiz? Hem bunları, hem uluslararası alanda yaşanmış bazı deneyimleri, hem de gerekli ideolojik noktaları iyice açmalıyız.

Gençliğin ne olduğu, nasıl örgütlenmesi gerektiği, işçi sıfının yolunda yürümenin ne anlama geldiği işlenmelidir. "Gençliğin yolu, işçi sınıfının yoludur" belgisini iyice açmalıyız, politikada bağımlı, örgütsel olarak bağımsız bir örgütlenmeden söz etmeliyiz. O zaman benim İGD'de gördüğüm birşey de bu konuda yapılan tam tersi uygulamadır. Ama buna girmeyeceğim.

R. Yürükoğlu: Bütün yoldaşlar genel olarak güzel şeyler söylediler. Benim vurgulamak ve eklemek istediğim bazı yönler var.

Birincisi, İGD'yi değerlendirip, doğrusunu yanlışından ayıklamaya çalışırken, "her örgütün iyi yanlarını savunuruz" gibi genel bir yaklaşım doğru olmaz. Yani İGD'yi her örgütle yan yana koyamayız. İGD, Komünist Partisi'nin gençlik örgütü, yani bizim örgütümüzdür. Burada bu farkı koyarsak, ikinci değineceğim nokta daha fazla anlam kazanır.

İkinci nokta, İGD-*İşçinin Sesi* imzasına ilişkindir. Bugün İGD-*İşçinin Sesi* yazalım diye bir durum yok. Bu, tarihte kaldı. Ama o zamanlar bu imza merkezi direktifle atılmıştı. Örgütlerimizi bırakmayacağız derken, bekçi derneğine git, Bekçi-Der — *İşçinin Sesi* ya da Tüs-Der'e git, Tüs-Der — *İşçinin Sesi* de demedik. Örgütlerimizden kasıt, Komünist Partisi ve onun doğrudan yan örgütleriydi. Bunlar bizim örgütlerimizdi, içinde çalışma yaptığımız örgütler değildi. İGD — *İşçinin Sesi* bir direktif sonucuydu ve bu direktif de son derece anlamlıydı.

Üçüncü noktaya gelince, bence İGD'yi şu üç yönüyle savunmamız gerekir:

1. İGD, Komünist Partisi'ni izleyen bir gençlik örgütüydü. Başına gelen tüm belalar da maalesef bu yüzden geldi ama bu, partiyi değil yanlış bir hattı izlemekten kaynaklandı. Yapılan şey doğrudur. Gençlik örgütü komünist partisini izlemelidir.

2. İGD işçi sınıfının grev vb. sendikal hareketleriyle, öğrenci gençliğin bağını kurmaya çalışan bir gençlik örgütüdür.

3. İGD, enternasyonalizm konusunda, öbür tüm hareketlerden farklı tutum almış, Sovyet dostluğunu gocunmadan savunmuş olan bir örgüttür.

Bu yanlarıyla İGD önemli bir örgüttür.

Bunlarla bağlı olarak dördüncü nokta, İGD'yi değerlendirirken, oportünizme şiddetle vurmamız, ama İGD örgütüne vurmamamız gerek. Yoksa çok fazla şey beklemiş oluruz. Şemayı kendi ellerimizle parçalamış oluruz. O gençlik örgütü, hem bu unsurlara, bu özelliklere sahip olacak, hem de partinin oportünistliğini görüp ona karşı mücadele edecek, partiyi dinlemeyecek. Böyle birşey çok zayıf bir olasılıktı.

Yani İGD'nin şansızlığı, baştan mağlubiyeti partinin oportünizminden geliyordu. Bütün zaafları, partinin oportünist bir çizgi izlemesindendir, gençlik örgütünün şu ya da bu yöneticisinden kaynaklanmıyordu.

İlk kuruluşunda İGD 1,5 yıl gerçekten çok fedakarca savaştı. Tüm köşelerin kapıldığı bir alanda, öğrenci hareketi içine girebilmek yiğitlik istiyordu. Bunu da gösterdi. Ama ondan sonra, partinin denetimi altına daha fazla girince, yapılacak birşey kalmadı.

İGD konusunda partinin oportünizmine, oportünizme vurmak gerek. Nasıl biz komünist partisiyle değil, oportünizmle mücadele ettiysek, İGD konusunda da benzeri bir durum var. Biz komünist partisi diye birşeyle mücadele ettik mi? Etmedik. Oportünizmle mücadele ettik, ediyoruz. İGD'ye de benzeri bir tavırla yanaşmak gerek.

Beşincisi, bazı yoldaşların söylediği birşey vardı, onu da açıkça belirtmekten gocunmamak gerek. İGD, ne yazık ki Türkiye çapında yürütülen anti-faşist mücadelede anlamlı bir yer almadı. Bunu görelim.

Evet, çatışmalar, mücadeleler oldu, ölüler verdik, ama bunlar yereldir ve geneli belirlemeyen özel olaylardır. Ankara'da hergün şehir kalkıp oturukren, örnek diye ikide bir yalnızca Etlik olayının çıkması bile anlamlıdır. İGD Türkiye çapında yürütülen anti-faşist mücadelede anlamlı bir yer almamıştır. Ama bu, içine korkakları doldurduğu için değildi. Bu tam anlamıyla partinin verdiği direktifti. Onun için burada da oportünizme kızmak gerek.

Sözlerimi şöyle bağlayayım. Öteki gençlik hareketlerinin de olumlu yanlarına tabii sahip çıkacağız. Özellikle bazı devrimci hareketlerin gösterdiği militan anti-faşist ve militan anti-emperyalizm gibi yönlere tabii sahip çıkacağız. Ancak İGD'nin bizim için başka bir anlamı var. Her hareketin iyi taraflarını alacağız, bu çok doğal birşey ama İGD'nin özel bir anlamı var. İGD bizim gençlik örgütümüz olarak bizden değerlendirme bekler. Dev-Yol'un, Kurtuluş'un ya da başka bazı örgütlerin mücadeleciliğini almak tamam, ama bu başka birşey, bu dışımızdaki birşeyin iyi taraflarını almak anlamını taşıyor. Oysa İGD bizim gençlik örgütümüzdür. Onun iyisiyle, kötüsüyle, yine bizler tarafından değerlendirilmesi gerekir. İGD'nin 10. kuruluş yıldönümü buna olanak sağladı.

Hüseyin Demir: Yoldaşın, İGD'nin sahip çıkılması gereken üç yanı diye sıraladığı ve değindiği diğer noktalar toplantıdaki tartışmaları çok güzel toparladı. İGD'nin 10. kuruluş yıldönümü dolayısıyla yaptığımız bu açıkoturumdan gençlik hareketinin bugününe ve geleceğine ilişkin çok yararlı sonuçlar çıktı. Bu sonuçların pratiğe yansıması için var güçle mücadele etmek gereklidir. Bu amaca yönelik ve Merkez Komitemizin açtığı son kampanyayla bağlı olarak, 1979-1980'de olduğu gibi, gençlik muhabir guruplarını da göreve çağırıyoruz.

(Baştarafı sayfa 18'de)
yaygınlık kazandı. Bu hareket üniversiteyi de büyük ölçüde etkiledi. Ve üniversiteliler sosyalist öğretiyi büyük bir istekle benimsemeye başladılar. Bu noktada daha fazla ilerlemeden, üniversitenin bir burjuva üst yapı kurumu olduğunu, burjuva ideolojisinin de bu kurumun doğal ideolojisi olduğunu hatırlatalım. Ve tabii ki üniversitede okuyanlar da çok büyük çoğunluğu ile burjuva ve küçük burjuva saflardan gelmektedir. Aşağıdaki Tablo I'de bunu açıkça görüyoruz.

	Gen. nüfus içindeki yeri %	Üniversite içindeki yeri %
Köylülük	76	17
İşçi	20	8
Memur	2.82	42
Müteşebbis	.67	33

İşte bu ortam içinde, 1966 yılı başında sosyalist gençler tarafından "FKF" kuruldu. Amaçları, dolaylı-dolaysız eylemlerle işçi-köylü bütünleşmesine katkıda bulunmak, üniversiteli hareketlerinin demokratik hedefleriyle sosyalist hareket arasında paralellik kurmak ve sosyalist öğretinin gençlik arasında yayılmasına çalışmak idi. Bu görevleri yerine getirebilmek için kurulan örgüt bir süre doğru çizgide yürüdü. Doğru strateji, bağımsız bir kuruluş ve tavırlarda bağımlılık bu doğru çizginin ögeleridir. Ancak, küçük burjuva kökenli öğrencilerin gerekli Marksist bilim ve ahlak ile silahlandırılmaları çalışmaları gereğince başarılamayınca, Türkiye sosyalist hareketinin içine girdiği buhrandan da yararlanan MDD sapması, üniversiteli gençliğin bu küçük burjuva özelliklerinden yararlanarak örgütü bilimsel sosyalist çizginin dışına çekti. Açıkça anlaşılıyor ki, FKF'nin yolunu kesen birinci engel, üyelerinin eğitimi sorununu çözememiş olmasıdır. Militanların çoğu sosyalist mücadeleden, "emekçi" kavramını yüceltmeyi, örgüte sadece sadakati anlıyordu. Kişiye tapma yaygındı. Yani ideolojik olarak küçük burjuva sosyalizmine, popülizme ve bilgi olarak da kulaktan edinme şeylere sahiptiler. Partinin geçirdiği sert buhranda (Aybar oportünizminin su yüzüne çıkması) tutunamadılar. MDD görüşü bunlar için cankurtaran yerine geçti ve o tarafa uzun süren bir akış oldu. Bu, küçük burjuvanın en büyük özelliği olan bir uçtan bir uca savrulmaktır.

MDD sapmasının FKF'ye egemen olmasının bir nedeni de, FKF'nin zamanında gerekli dönüşümü yaparak işçi ve köylü sınıfların gençliğine yönelememesidir. Yine dünya devrimci pratiği bize gösteriyor ki, işçi ve köylü gençleri örgütlemeye yönelmeyen tüm öğrenci hareketleri giderek çözülmüşler, yozlaşmışlardır. Sadece, emekçi sınıfların gençliğine yönelebilen gençlik hareketleri, kendilerini yozlaşmadan kurtarabilmişlerdir.

FKF, demokratik devrimcilerin eline geçince, bir süre sonra görüşlerinin doğal sonucu olan DGF'yi doğurmuştur. Gençlik kesiminde yetişmiş militanların büyük bir kısmını çatısı altında tutan DGF hangi zayıflıklarla maluldür, sosyalist mücadeleye katkıyı engelleyecek hangi sakatlıkları taşıyor. Kısaca bunları da görelim:

1. Strateji yanlışlığı: Önümüzdeki devrimci aşama milli demokratik devrim değil, sosyalist devrimdir. Dünya sistemi bir bütün olarak ele alınır ve çelişkiler büyük ölçüde ona göre belirlenir. Kapitalizm, emperyalizme, "can çekişen sistem" dönemine çoktan ulaşmıştır. Daha önemlisi, dünyanın yarısına yakın bir bölüğü, "sosyalist devrim"lerini başarmış ve "sosyalist ekonomiyi kurma" süresinde büyük ilerlemeler ortaya koymuştur. Emperyalizm son demlerini yaşarken ve de dünyada büyük bir sosyalist güç varken, bir ülkede sosyalist devrimi hedef gösterebilmek için, sadece o ülkenin toplumsal aşamasına bakmak, ancak gelişmiş toplumlarda sosyalist devrimlerin yer alabileceğini söylemek ve ülkenin dünya içindeki yerini gizlemek, işte bu "oportünizm"dir. Halkların önündeki devrimci hedefi saptırmak, bunu da keskin devrimci bir terminolojinin ardına gizleyerek yapmak oportünizmdir.

Üstelik, Türkiye'de egemen üretim biçimi kapitalizmdir ve devletin sınıf yapısı da burjuvadır. Yani çözülmesi gereken temel çelişki, emek-sermaye çelişkisidir. Bu da anti-kapitalist bir devrim gerektirir. Emperyalizmle Türkiye halkı arasındaki çelişki ise ana çelişkidir ve devrimci mücadelemizin izleyeceği yolu belirleyecektir. Türkiye'nin somut durumunda ana çelişki ile temel çelişki, Türkiye kapitalizmi ile emperyalizm entegre bir bütün olduğu için, birbirleri içinde yumaklanmıştır. Bu nedenle, verilecek olan kavga anti-emperyalist ve aynı zamanda anti-kapitalist olacaktır.

2. Eylemleri: Stratejinin yanlışlığı ya da doğruluğu eyleme yansır. Eylemlerden objektif sonuçları toparlayabiliriz. MDD'cilerin gençlik içindeki hareketleri çok büyük ölçüde üniversiteye kapalı, devrimci potansiyeli üniversiteye hapseden ve anarşizme eğilim taşıyan hareketler olmuştur.

Emekçi sınıflara yönelik eylemlerinde de yine savundukları strateji gereği yanlışlığa düşmüşlerdir. İşçilere, köylülüğe demokratik bilinç, milli bilinç verme yolunu izlemişlerdir. (*İşçi-Köylü* gazetesi) *Oysa aşamalı bilinç verme oportünizmin ta kendisidir.* (Lenin, *Ne Yapmalı*)

Emekçi gençlerin örgüte alınmasını kabul ettikleri, yani gençlik örgütlerinin yığınsal niteliğini kağıt üzerinde kabul ettikleri halde, pratikte hiç de böyle olmamıştır. Spontane hareketlerin kuyruğuna yapışmışlar, sınıf bilinci vermemişler ve de emekçi sınıfın gençliğini hiç mi hiç örgütlemeye çalışmamışlardır.

Emekçi sınıflara yönelmeleri anlık olaylarla sınırlı olmuş, enerjilerinin çok büyük kısmı üniversite hareketlerine yönelmiştir.

3. Bağımsız gençlik örgütü fikri: Sapmaların, meselenin sadece bir yanına ağırlık vermekten çıktığını hep biliriz. Bu meselede de böyle olmuştur. MDD'ciler gençlik örgütlenmesi konusunda, kesinlikle hiçbir merkeze bağlı olmama görüşünü işlemişlerdir. *Aydınlık* dergisinde gençlik üzerine çıkan çevirilerde sadece bağımsızlığın savunulduğu parçalar çevrilmiş, işin öteki yüzüne hiç değinilmemiştir. Son FKF kurultayında okunan çalışma raporu da söylediklerimizi doğrular biçimdedir.

Bağımsız gençlik örgütü görüşü deşifre olmuş sağ oportünist bir görüştür. Dünyanın her yerinde ve Türkiye'de sağ oportünizm gençlik konusunda "kesin bağımsız gençlik örgütü" sloganı ile çıkmaktadır.

MDD'ciler, gençlik örgütlerinin yığın örgütü olmaları noktasında doğru ilkeyi savunur görünmektedirler. Yani işçi ve köylü gençleri de örgüt kapsamına almayı kabul etmektedirler. Ancak burada da şöyle bir yanılgı vardır. DGF'ye bağlı olarak işçi ve köylü komiteleri kurmayı önermektedirler. Sosyalist gençlik örgütleri, emekçi sınıfların gençlerinin katıldıkları örgütlerdir. Ama bunu örgüte bağlı işçi-köylü komiteleri haline getirmek demek, bir gençlik örgütüne partileşme fonksiyonu yüklemek demektir. O zaman da yapılmak istenen şeyin adını koymak gerekir, çünkü, gençlik örgütünden başka birşey olunmuş demektir.

BUNLAR KARŞISINDA SGÖ'NÜN YERİ

Sosyalist Gençlik Örgütü, doğru gençlik örgütlenmesi ilkelerini kabul etmiş, ona göre kurulmuş bir örgüttür. SGÖ, emekçi gençliğin yığın örgütüdür. Ancak, burada kısa-uzun dönem ayrımını yapmak gerekir. Bugün içinde bulunduğumuz koşullar, SGÖ'nün hemen yığın örgütüne dönüşemeyeceğini bize gösteriyor. Bunun belli başlı nedenleri şunlardır:

1. Ana örgütün durumu: Partimiz TİP, bugün sağlam bir sınıf örgütü, proletaryanın öz örgütü olma durumunda değildir. Bunun mücadelesi verilmektedir.

Örgütlenmemiz, kabul ettiğimiz doğru ilkeler ışığında yürüyecektir. Ancak öteki nedenlerle birlikte, partinin durumu da, örgütümüzün sağlığı açısından, yakın dönemin hareket çizgisini, taktik durumlarını belirleyecektir.

2. Politik tavır alan gençlerin durumu: Ülkemizde bugün siyasal aksiyon içine girmiş gençlik kesimi üniversitelilerdir. Doğal olarak, SGÖ'nün üye kapsamı da üniversitededir. Ama buna bakarak, ampirik bir akıl yürütmeyle ilkelerin yanlışlığına varmak çok yanlıştır. Türkiye'de işçi gençler ve köylü gençler vardır, hem de üniversitelilerden kat kat daha fazla olarak. Ancak, siyasal bir güç olarak etkilerini duyuramamaktadırlar. Bu ikisi ayrı şeylerdir. SGÖ'nün başlıca amacı, işte bu gençlik kesimlerini siyasal bir güç durumuna dönüştürmektir.

3. SGÖ'yü kuran gençlerin durumu: Öteki iki neden yanında, bir de örgütü kuran sosyalist gençlerin eğitim düzeylerini dikkate almak gerekir. Bir yığın örgütüne üye alınırken, geniş teorik bilgi aranmaz. Sempatizan olması, girmek istemesi yeterlidir. Ve o yeni gelen üye, örgüt çalışmaları içinde yoğrulur, yetişir. Bu dolaşımı sağlayabilmek için de, örgütün yığın örgütlemeye geçerken, bünyesinde gerçekten sağlam bir kemikleşmeye ve teorik bütünleşmeye erişmiş olması gerekir.

SGÖ'NÜN ANA GÖREVLERİ VE EYLEM ALANLARI

Türkiye bugün gerçek sosyalist eylemin eşiğine gelmiştir. Sosyalist mücadelenin ana ögesi ve öncüsü olan proletaryayı mücadeleye katmak için gereğince çalışılmamış olan dönem büyük ağırlığı ile kapanmak üzeredir. Artık, gerçek proletarya devrimcileri, işçi sınıfı ile bağlar kuracaklar, onu kendi öz mücadelesi olan "sosyalist devrim" mücadelesine sokacaklardır. İşte sosyalist hareketin bu aşamasında, SGÖ'nün temel görevi işçi-emekçi kitlelere bilinç taşıma ve aynı zamanda emekçi sınıfların gençlerini örgütleme olacaktır.

Bunun için SGÖ, işçi sınıfının her çeşit mücadelesine, grevlere, işgallere katılacak, aktif rol oynayacaktır. İşçilerin spontane hareketlerine katılacak, destekleyecek, doğru bilince ulaşmasına çalışacak ve de bunları oportünizmin teorisi olan, öncü işçi sınıfının partisinin yönetici rolünü fiilen reddeden spontane eylem teorisine angaje olmadan yapacaktır. SGÖ, işçi sınıfına yönelik düzenli eylemler de yürütecektir. Asıl üzerinde önemle durulması gereken eylemler de bunlardır.

Bunların dışında sosyalist gençler, kendi örgütlerinden başka, işçilerin sendika, yöresel örgütler vb. bir takım örgütlerinde de çalışmalıdırlar. Bunun birinci nedeni, yukarıda değindiğimiz politik bilinç yayma görevi ise, ikinci nedeni, buradaki işçi gençleri, gençlik örgütüne aktarmaktır. "Yeni üyeler kazanmak için sendikalardaki çalışmanızı çoğaltmanız gerekir. Sendikalardaki gençliği, RMS'de (gençlik örgütü) örgütlemelisiniz."

SGÖ üyeleri, köylülerin devrimci-demokratik hareketlerine de aktif olarak katılmalı, desteklemeli, bunu yaparken de, onlara proletaryanın yönetimindeki işçi-yoksul köylü asgari temel ittifakının gereği anlatılmalıdır. Köylülüğün bilinçlendirilmesinde bu mesele çok önemlidir. Çünkü, ancak işçi sınıfı, asgari müttefiki yoksul köylü ile beraber ve azamisi ülke koşullarına göre değişen bir ittifaklar tabanı ile iktidara geldiğinde, köylülüğün sorunları çözülecektir.

SGÖ, kendi içinde eleştiri-özeleştiri mekanizmasını her zaman diri tutacak, bireycilik, dalkavukluk, kariyerizm, külhanbeylik gibi burjuva ahlakının zehirli mantarlarına karşı amansız ve sürekli bir mücadele yürütecektir. SGÖ, Türkiye ölçüsünde sosyalist kavganın başarısı için, sosyalizmin son ve kesin zaferi için, gün güne daha güçlü bir şekilde savaşacaktır.

Yürüyelim,
Her çeşit sapmaya karşı
saflarımızı
çelikleştirerek yürüyelim,
Halkların gerçek
özgürlüğü için,
sosyalist devrimin zaferi
için,
Yepyeni bir dünyayı işçi
ve köylülerle
omuz omuza kurmak için
yürüyelim.

Yaşasın emperyalizme karşı sosyalizm için dövüşenler.

Yaşasın Türkiye halkının kurtuluşu uğruna yürütülen sosyalist mücadele.

Yaşasın "işçi-köylü-öğrenci gençliğin sosyalist kavgası.

Komünist Partisi adına yaraşır militan olmak

Yoldaşlar,
Geçtiğimiz günlerde, yoldaşlarla ilişkim koptu. Durum birkaç gün içinde normale döndü ama bende bir tedirginlik uyandırdı. Tedirginliğim üzerine düşündükçe benim için yeni olan bazı şeylerin farkına vardım.

Bunların en önemlisi, kendimizi tek başımıza kalsak bile partimizin görüşlerini yaşama geçirebilecek nitelikte komünistler olmak üzere, bir an önce eğitmemiz gerekliliğiydi. Öyle ya, Türkiye gibi bir ülkede kıpkızıl bir ideolojiyi savunan bir örgütüz. İllegal çalışma gereği, örgütümüzle bağlarımız, benim yaşadığım örnekte olduğu gibi birkaç gün için değil çok daha uzun süreler için kopabilir.

Bu durumda ne yapacağız. İlişki yeniden sağlanıncaya kadar elimiz kolumuz bağlı mı oturacağız? Yetişmemiş komünistlersek, partimizin denetimi koptuğu sürece yanlışlar yapma olasılığımız büyür. Ama yetişmiş komünistlersek, yalnış yapma olasılığımız azalır.

Bugünlerde Lenin'in *İşçi Sınıfı Partisi Üzerine* adlı kitabını okuyorum. Lenin öncü partinin yığınlarla bağlanması konusunda şöyle diyor:

"Öncü, yığına hizmet etmek ve ona doğru olarak anlaşılmış çıkarlarını anlatabilmek için tüm çalışmasını yığına yöneltmeli ve bu arada ondaki tüm iyi güçleri sonuna kadar kendine çekmeli, yığınlarla bağıntının korunup korunmadığını, canlı olup olmadığını her adımda, dikkatle, nesnel olarak gözden geçirmelidir. Böyle ve yalnız böyle öncü yığını eğitebilir, öğretir ve yığının tüm etkinliğini bilinçli sınıf siyaseti çizgisine yöneltir."

Lenin bu sözlerini parti için söylemiş. Lenin yığınlara "doğru olarak algılanmış çıkarlarını anlatmak"tan söz ediyor. Komünist yığın çalışmasını oportünistlerinkinden ayıran bu değil midir? Yığınların sorunlarından kalkacak, bu sorunların çözümü için verilecek savaşım içinde onlara "doğru olarak algılanmış çıkarlarını" anlatabilecek olan tek güç gerçek komünist partisidir.

Y. Emre, Ankara

ANAHTAR

"Biz yenilikçiler partisiyiz, yenilikçileri büyük bir istekle izleyen her zaman gençlik olmuştur."

Gençlik üzerine

Rusya'da sınıf savaşımının çeşitli aşamalarında Lenin'in gençlikle ilgili söyledikleri, yazdıkları gençlik hareketiyle sınıf savaşımı arasındaki ilişkiyi, kurulması gerekli paralelliği çok güzel gösteriyor.

Rusya'da devrimci durumun hızlanmaya başladığı, tüm toplum kesimlerinin devrimi tartışmaya eğilimli olduğu bir dönemde yayınlanmaya başlayan *Öğrenci* dergisinde yer alan bazı görüşlerle ilgili olarak 1903 Eylül'ünde yazdığı bir mektupta Lenin şöyle diyor:

"Örneğin *Öğrenci* dergisinin 1. sayısında belirtilen öğrencilerin guruplara ayrılması konusunu ele alalım. Bu ilk sayıda yayıncılar belirli ve bütünsel bir dünya anlayışını henüz oluşturmamışlardır.. Bu nedenle onların sosyal demokrat (komünist — *İ.S.*) darlık anlayışına eğilimli olmalarından kuşkulanmak erken olur. *Öğrenci*'nin ilk sayısının başyazısı günümüz öğrencileri arasında dört ana gurup ayrımı yapıyor: 1. Kayıtsız kalanlar kalabalığı. 'Öğrenci hareketine tamamıyla kayıtsız kalan kişiler'. 2. 'Akademikler'. Tamamıyla akademik nitelikteki öğrenci hareketlerini destekleyenler. 3. 'Genel öğrenci hareketine muhalifler, milliyetçiler, antisemitik görüşlere sahip olanlar, vb.'. 4. 'Siyasal görüşlü olanlar.' Çarlık despotizminin yıkılması için savaşımın gerekliliğine inananlar. Bu gurup da kendi içinde birbirine karşıt iki gurup barındırır. Devrimci bir eğilim içinde saf burjuva muhalefetine dahil olanlarla, yeni yeni ortaya çıkmaya başlayan (yalnızca yeni yeni ortaya çıkan mı? — N. Lenin) sosyalist görüşlü aydın proletarya saflarına dahil olanlar'. Son alt gurubun kendi içinde hepimizin bildiği gibi sosyalist devrimci öğrencilerle sosyal demokrat (komünist — *İ.S.*) öğrenciler yer almaktadır. Dolayısıyla günümüz öğrencileri arasında *altı* siyasal gurup bulunmaktadır. Gericiler, kayıtsızlar, akademikler, liberaller, sosyalist devrimciler ve sosyal demokratlar (komünistler — *İ.S.*).

"Şu soru akla geliyor: Acaba bu tesadüfi bir guruplaşma, görüşlerin geçici bir saflaşması mıdır? Bu soru, sorunla azıcık da olsa tanışık olanlar için ancak olumsuz yanıtlanmak için gündeme gelebilir. Ve gerçekte öğrencilerimiz arasında başka guruplaşmalar da yer alabilir. *Çünkü öğrenciler aydın topluluğunun en duyarlı kesimidir. Aydın topluluğuna aydın denmesinin nedeni de tüm toplumdaki siyasal guruplaşmaları ve sınıf çıkarlarını en kesin, en kararlı ve en bilinçli bir şekilde yansıtması, ifade etmesidir. Öğrencilerin siyasal guruplaşması tüm toplumun siyasal guruplaşmasına tekabül etmeseydi, öğrenciler öğrenci olmazlardı.* 'Tekabül etmek' öğrenci guruplarıyla toplumsal gurupların sayı ve güç açısından mutlak olarak orantılı olması anlamında ele alınmamalıdır. Toplumda varolan gurupların, öğrencilerin de arasında varolmasının gerekli ve kaçınılmaz olması anlamında ele alınmalıdır." (Lenin, *Gençlik Üzerine*. İng. basım, s.82-83) (abç)

Lenin bu sonuca vardıktan sonra öğrenciler arasında ideolojik birliği sağlamak ve öğrenciler arasında devrimci görüşleri yaygınlaştırmak konusunda şunları diyor:

"Böylece öğrencilerimiz arasında varolan siyasal guruplaşmanın tesadüfi olmadığı, tersine *Öğrenci* dergisiyle uyumlu olarak yukarıda belirttiğimiz gibi, olması gerektiği yolundaki kuşku götürmez sonuca varırız. Bu olguyu saptadıktan sonra 'öğrenciler arasında ideolojik birliği oluşturmak', öğrencileri 'devrimcileştirmek'ten gerçekte ne anlaşılması gerektiği yolundaki tartışmalı soruyla daha kolay başedebiliriz. Hatta ilk bakışta bu denli basit bir sorunun tartışmalı olması garip geliyor. ... Sosyal demokrat (komünist— *İ.S.*) için bunun anlamı şudur: Sosyal demokrat (komünist — *İ.S.*) görüşleri öğrenciler arasında yaymak, sözde 'sosyalist devrimci' denen ancak devrimci sosyalizmle ortak bir yanı olmayan görüşlere karşı mücadele etmek. *İkinci olarak da akademik mücadele dahil her öğrenci hareketini yaygınlaştırmaya, bu mücadeleleri daha bilinçli ve kararlı kılmaya çalışmaktır.*" (Lenin. *agy*, s.85-86) (abç)

Sosyalist Devrimcilerin yayın organı *Revolutsionnaya Rossiya*'da (Devrimci Rusya) Bolşevik partiyi öğrenci örgütlerine rakip olmaya çalışmakla suçlayan bir açıklamanın yayınlanması üzerine Lenin şöyle diyor:

"Burada ne denli büyük bir kargaşalığın olduğuna bakın. Rekabet yalnızca bir siyasal örgütlenmeyle diğeri, bir siyasal eğilimle diğeri arasında olanaklıdır (ve kaçınılmazdır). Devrimci bir çevreyle bir karşılıklı yardım cemiyeti arasında rekabet olamaz. *Revolutsionnaya Rossiya* devrimci çevreye yardım cemiyetini ortadan kaldırma konusunda kararlı olma yakıştırmasını yapıyor. Bu durumda tamamıyla saçmalamaktadır. Ancak bu yardım cemiyetinde devrimciler yardım etmemek veya illegal kitapları cemiyet içinde bulundurmamak isteyen bir siyasal eğilim gelişirse ne olacak? O zaman 'siyasal düşünceli' herkesin görevi bu eğilimle rekabet etmek ve anında mücadele etmektir. Eğer cemiyetleri dar üniversite çıkarlarına hapsetmek isteyenler olursa (kuşkusuz böyle insanlar vardır, 1896'da daha çoktular) o zaman da bunlarla çıkarları darlaştırmak değil genişletmek isteyenler arasında *mücadele* gerekli ve zorunludur. Bu arada şunu da hatırlatmak istiyorum. Kiev Konseyi'nin *Revolutsionnaya Rossiya*'yla *Iskra* arasında tartışmayı başlatan açık mektubunda değinilen sorun, öğrenci örgütleriyle devrimci örgütler arasında bir seçim yapmakla değil, değişik eğilimlere sahip devrimci örgütler arasındaki bir seçimle ilgilidir." (Lenin, *agy*, s.88)

1908'de, gericilik yıllarında patlayan üniversite boykotlarını Lenin şöyle karşılıyor:

"Saint Petersburg Üniversitesi'nde boykot ilan edildi. Birçok yüksek öğrenim kuruluşu daha boykota katıldı. Hareket Harkov ve Moskova'ya da sıçramış durumda. Rus basınında ve yabancı basında yer alan haberlere, Rusya'dan aldığımız özel mektuplara bakılırsa oldukça geniş bir *akademik* hareketle karşı karşıyayız.

"Eski günlere, devrimci Rusya'ya dönüş! Bu olayların herşeyden önce belirlediği şey budur. Daha önceleri de olduğu gibi resmi gericilik üniversitelerde baskıyı arttırıyor. Otokratik Rusya'da öğrenci örgütlerine karşı ezelden beri varolan mücadele, şimdi 'Başbakan' Stolypin'le tam bir uyum içinde hareket eden Kara Yüz Eğitim Bakanı Schwartz tarafından yürütülen bir haçlı seferine dönüştü. Sefer, devrimci işçi sınıfının saldırısıyla karşı karşıya kalan otokrasinin Rusya vatandaşlarına vaat etmediği, ancak 1905 sonbaharında öğrencilere vermeye söz verdiği, 'otokrasinin düşünmek zorunda kaldığı başka şeylerin olduğu' bir dönemde öğrencilerin yararlandığı, ancak öyle kalması halinde otokrasinin geri alacağı bir özerkliğe karşıydı." (Lenin, *agy*, s.98)

"Öğrenciler aydın topluluğunun en duyarlı kesimidir. Aydın topluluğuna aydın denmesinin nedeni de tüm toplumdaki siyasal gurupları ve sınıf çıkarlarını en kesin, en kararlı, en bilinçli bir şekilde yansıtması, ifade etmesidir. Öğrencilerin siyasal guruplaşması tüm toplumun siyasal guruplaşmasına tekabül etmeseydi, öğrenciler öğrenci olmazlardı." (Lenin)

Şimdi *Proletary* yazı kuruluna bir gurup öğrencinin 1908 yılında yazdığı mektubu aktaralım:

"Saint Petersburg Üniversitesi öğrencilerinin düzenlediği bir toplantıda 13 Eylül'de tüm-Rusya öğrencilerine boykot çağrısı yapılması kararlaştırıldı. Bu çağrının gerekçesi Schwartz'ın saldırgan taktikleridir. Boykot platformu akademik bir platformdur. Hatta toplantı Moskova ve St. Petersburg Üniversiteleri hocalar kurulunun özerklik için mücadelede atacağı ilk adımları olumlu olarak karşılamaktadır. St. Petersburg toplantısında konulan akademik platform bizi şaşırttı. Biz bu platformu kabul etmiyoruz, çünkü öğrencileri geniş bir cephede biraraya getirmekten uzaktır. Öğrenci eylemlerinin genel siyasal eylemle eşgüdümlü eylemler olduğunu ve öyle olması gerektiğini düşünüyoruz. Öğrencileri biraraya getirecek unsurlar eksiktir. Bu açıdan akademik eylemlere karşıyız." (Lenin, *agy*, s.99)

Lenin Bolşeviklerle tutum alan bu öğrencilerin görüşlerine karşı çıkmakta, onları eleştirmektedir.

"Böyle bir sav kökünden yanlıştır. Öğrencilerle proletaryanın eşgüdümlü siyasal eylemleri vb. sloganların genişleyen bir temelde çok yönlü militan ajitasyon için canlı bir rehber olması burada sona eriyor ve bu tür sloganlar hareketin değişik aşamalarında ortaya çıkan değişik biçimlere uygulanan ölü birer doğma haline geliyor. Yalnızca eşgüdümlü siyasal eylem çağrısı yapmak yeterli değildir. Bu 'devrim derslerinde' son sırada yer alan sözün tekrarlanması olur. Tüm olanaklardan, koşullardan ve herşeyden önce yığınlar arasında ileri unsurların otokrasiyle olan tüm yığınsal çelişkilerinden *yararlanarak* siyasal eylem için ajitasyon yapmaya yetenekli olmalıyız." (Lenin,*agy*, s.99-100)

Lenin güçlü bir işçi sınıfı partisi yaratmanın gerekli ve zorunlu olduğu noktasında, ileri ekonomizm olarak biçimlenecek sağ anlayışlara karşı ideolojik mücadele verirken, işçi gençlikle aydınların örgüt için taşıdığı öneme şöyle değiniyor:

"Fakat Rusya sosyalistleri ve işçi sınıfı kahramanca yeteneklerini ortaya koymuş bulunmaktadırlar. Genel olarak insan kıtlığından yakınmak günah olur. *İşçi gençlik içinde demokrasi ve sosyalizm idealleri için tutkulu ve kontrol edilemez bir istek olduğunu gözleyebilmekteyiz. Cezaevleri ve sürgün yerlerinin dolu olması gerçeğine karşın aydınlar arasından işçilere yardımcı olacakların akımı sürüyor.*" (Lenin, *agy*, s.109) (abç)

Bogdanov ve Gusev'e yazdığı 11 Şubat 1905 tarihli mektubunda ise Lenin, Rusya'nın devrim yılında şu vurguları yapıyor:

"Genç güçlere gereksinimimiz vardır. Elde edilebilecek insan olmadığını söyleme cüretini taşıyanları anında vurabilecek durumdayım. Rusya'da insanlar alay alaydır. Tüm yapacağımız *onlardan korkmadan* insanları daha geniş ve daha cesur, daha geniş ve daha cesur ve yine daha geniş ve daha cesur bir tarzda toparlamaktır. *Gençlik, öğrenci gençlik, daha da çok işçi gençlik mücadelenin sonucunu belirleyecektir.* (abç) Gençlik saflarından *yüzlerce Vperyod* taraftarı çevre oluşturun ve tam hızla çalışmaları için cesaretlendirin. Genç insanlar alarak komiteyi üç katına çıkarın. Yarım düzine, bir düzine alt komite oluşturun. Her dürüst ve enerjik insanı koopte edin." (Lenin, *agy*, s.113)

Larin'in partide genç işçilerin çoğunlukta olmasından yakınan bir yazısına Lenin'in verdiği yanıt şöyle:

"Diğer yandan, proletaryanınki de dahil, her sınıfın siyasal öncü müfrezesinin bileşimi hem söz konusu sınıfın durumuna hem de yürüttüğü savaşımın temel biçimine bağlıdır. Örneğin Larin partimizde genç işçilerin hakimiyetinden, evli işçilerin sayısının az oluşundan ve bunların da partiyi terketmelerinden yakınıyor. Bir Rus oportünistinin bu yakınması bana Engels'in (sanırım *Konut Sorunu*'nda) söylediklerini anımsatıyor. Engels bir Alman Kadet'ine, ahmak bir burjuva profesörüne sitem ederken şöyle diyordu: Bizimki gibi devrimci bir partide gençliğin hakim olması doğal değil mi? Biz geleceğin partisiyiz, gelecekse gençliğindir. Biz yenilikçiler partisiyiz, yenilikçileri büyük bir istekle izleyen her zaman gençlik olmuştur. Biz parti olarak eski çürümüşlüğe karşı özveri isteyen bir mücadeleyi yürütüyoruz, özveri isteyen bir mücadeleyi yüklenmede gençlik her zaman önde gelir." (Lenin, *agy*, s.136)

Gençliğin eğitiminde komünistlerin görevlerine işaret eden Lenin, sosyalizm kuruculuğu döneminde şunları söylüyor:

"Eski okullar yalnızca kitabi bilgi sağlıyordu. Onlar öğrencilerini beyni boğan ve genç kuşakları tek bir kalıba göre biçimlenmiş bürokratlar haline getiren yararsız, fuzuli ve kısır bilgileri öğrenmeye zorluyorlardı. Ancak insanlığın biriktirdiği bilgi birikimini özümsemeden komünist olunabileceği sonucuna varmak vahim bir hata olurdu. Komünizmin kendisinin, bir sonucu olarak ortaya çıktığı bilgi toplamını öğrenmeden, komünist sloganları ve komünist bilimin sonuçlarını öğrenmenin yeterli olabileceğini düşünmek hatadır.

"Gençlik temsilcileriyle yeni eğitim sisteminin savunucularının eski okullara saldırı yöneltiklerini, o okulların bilgi tıkıştırma yöntemleri uyguladıkları savında bulundukları sık sık duyuyoruz. Onlara eski okullarda iyi olan ne varsa onları almalıyız diyoruz. Eski sistemin insan beynine doldurduğu onda dokuzu yararsız onda biri de çarpık olan korkunç miktardaki bilgilerle genç insanların beynini tıka basa doldurmamalıyız. Ancak bu kendimizi yalnızca komünist sonuçlarla sınırlandırmamız ve yalnızca komünist sloganları öğrenmemiz anlamına gelmez. Komünizmi o yolla yaratamazsınız. İnsan ancak insanlığın yarattığı tüm değerlerin bilgisiyle beynini zenginleştirirse komünist olabilir." (Lenin, *agy*, s.218-219)